

ಶರದ ಸೌಕೂರ್

‘ರಾವ್ ಬೈಲ್ ರೆ’ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಭಾಕರ ರಾವ್ ಬೈಲಂಗಡಿ (1937-2018) ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಿಧನರಾದರು. ಕನ್ನಡದ ಈ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಲಾವಿದನ ಕಲೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಬಿಂಬಿತ ಇಲ್ಲಿದೆ.

ತುಂಟ ಹಕ್ಕೆ

ಎಪ್ಪತ್ತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗು 8.15ಕ್ಕೆ ಮುಂಬಯಿಯ ‘ಅಂಧೋರೆ’ ಉಪನಿಷತ್ತಿನಿಂದ ಅರಂಭವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಲೋಕಲ್ ರೈಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಗಿನಮ್ಮೆ ನಾಕು ನುಗ್ಗಲು ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಂಪಾರ್ಕ್‌ಮೇಂಟನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನವೆಂಬಾಗೆ ಒಬ್ಬ ವಿಲಕ್ಷಣ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ದರ್ಶನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಗಾಳಿಗೆ ಹಾರಾಡುವ ಕೂದಲ ನಡುವೆ ಬೈತಲೆಗೆದ ಅಲೆ ಅಲೆ ಕೇಶರಾತಿ, ಕನ್ನಡಕದೊಳಗಿನಿಂದ ನಗ್ನತ್ವ ಆಪ್ತವಾಗಿ ಇಣುಕುವ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಕಣ್ಣಗಳು, ಚುಂಡಿನಂಥ ಮಾನಿಸಣಿಯಿಂದ ಇಳಿಬಿದ್ದ ತುದಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಸು ಹೇಳಲ್ಕೆ ಚಿಮ್ಮುವ ಏಂಸೆಗಳು, ಟ್ರಿಮ್‌ ಮಾಡಿದ ಗಡ್ಡ, ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿಂದು ಬಗೆಯ ಲಯಬದ್ಧ ಚುರುಕುತನ. ಫಳಕೆ ನೋಡಿದರೆ ತುಂಟ ಹಕ್ಕೆಯೋಂದನ್ನು ನೋಡಿದಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರೇ ‘ರಾವ್ ಬೈಲ್ ರೆ’.

ರೈಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಾಗಿ ಕಾರುವ ಸಹಪ್ರಯಾರ್ಥಿಕರ ಗುಂಪ್‌ಎಂದು ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರಿಗಾಗಿ ಜಾಗಪ್ರಿಡಿದು ‘ಯೇ ರಾವ್’ ಅಭಿರೂಪ್ ಅಯಾನಹಿಂ. ಗಾಡಿ ನಿಕಲ್ ಜಾಯೆಗಾ’ ಎಂದು ಚಡವಿಸಿದ್ದ ಮುತ್ತಿರಿದ್ದರು. ರಾವ್ ಬೈಲ್ ರೆ ಬಂದವರೇ ಷಣಾದರೊಂದು ಕೊಂಡಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೀಟಲೆ, ಕುಶಾಲು, ಜೋಕು, ನಡುನಡುವೆ ಭೀಮಸೇನ ಜೋಲಿ, ಗಂಗೂಬಾಯಿಯರ ದ್ವಾರಿಗಳ ಅಣಕ, ಮೂಲಿನಿಂದ ಹೊರಡಿಸುವ ಶಹನಾಯಿ ಸ್ವರಗಳ ನಡುವೆ ಚಕ್ರೋಗೇಟ್ ಬಂದದ್ದೇ ಗೊತ್ತುಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಎದುರಿಗೆ ಕೂತ ಪ್ರವಾಸಿ ತೂಕಡಿ ಸಮಾಧಿಸ್ತನಾಗಲು ತೊಡಗಿದ್ದರೆ ಅವನ ಸೈಬ್ ತೆಗೆಯಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಹರಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ, ಸಿನಿಮಾ, ಪ್ರಸ್ತುತಿ, ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ಗಳಿಲ್ಲ ನುಸುಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಾಸ ಕ್ಷಣಗಳೆಂಬುವೇ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆಕಸ್ಮೀ ಕ ಕಲಾವಿದ

1937ರಲ್ಲಿ ಕಾಸರಗೋಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಪ್ರಭಾಕರ ಬೈಲಂಗಡಿಯವರು